

unesco

Lietuvos
nacionalinė komisija

Nematerialaus kultūros paveldas ir
darnaus vystymosi principai

Prezentacijoje

- JT Darbotvarkės tikslų ir UNESCO kultūros programų santykis bei perspektyvos
- Ar turim ko laukti po 2030? 😊 Ir jei taip, kam to reikia?
- JT Darbotvarkės tikslų bei principų ir nematerialaus kultūros paveldo santykis
- Šaltinis – „UNESCO Nematerialaus kultūros paveldo konvencijos įgyvendinimo direktyvos“ - darnaus vystymosi nuostatų nematerialaus kultūros paveldo srityje raiška iš DVT perspektyvos – tarptautiniai nematerialaus paveldo vertybių pvz.
- 2 tradicinės kultūros perspektyvos Lietuvoje: globali ar nacionalinė? Nematerialus kultūros paveldas ar folkloras? Nematerialaus paveldo modelis, kas tai?
- Konkretus mokymo įrankis mokykloms – Šiaurės ir Baltijos šalių nematerialaus kultūros paveldo ir darnaus vystymosi projektas LIVIND

Kultūra JT Darnaus vystymosi darbotvarkėje 2030

Ar yra ar nėra?

4 tikslas. Užtikrinti visa apimantį ir lygiavertį kokybišką švietimą ir skatinti visą gyvenimą trunkantį mokymąsi.

4.7 žinios ir įgūdžiai, reikalingi darnaus vystymosi plėtotei, ... įskaitant kultūros raiškos įvairovę ir kultūros indėlį į darnų vystymąsi

11 tikslas. Pasiekti, kad miestai ir gyvenvietės taptų įtraukūs, saugūs, atsparūs ir darnūs.

11.4 pasaulio kultūros ir gamtos paveldo apsauga ir išsaugojimas

Kultūra JT Darnaus vystymosi darbotvarkėje 2030

Ar yra ar nėra?

<p>Ensure the sovereign right of States to adopt and implement policies to protect and promote the diversity of cultural expressions, based on informed, transparent and participatory processes and systems of governance</p>				<p>Facilitate equitable access, openness and balance in the flow of cultural goods and services as well as the free movement of artists and cultural professionals</p>			<p>Recognize the complementarity of economic and cultural aspects of sustainable development</p>		<p>Respect human rights and fundamental freedoms of expression, information and communication as a pre-requisite for the creation and distribution of diverse cultural expressions</p>		
 <p>SUPPORT SUSTAINABLE SYSTEMS OF GOVERNANCE FOR CULTURE</p>				 <p>ACHIEVE A BALANCED FLOW OF CULTURAL GOODS AND SERVICES AND INCREASE THE MOBILITY OF ARTISTS AND CULTURAL PROFESSIONALS</p>			 <p>INTEGRATE CULTURE IN SUSTAINABLE DEVELOPMENT FRAMEWORKS</p>		 <p>PROMOTE HUMAN RIGHTS AND FUNDAMENTAL FREEDOMS</p>		
   				 			 		 		
<p>National policies and measures support creation, production, distribution and access with regard to diverse cultural activities, goods and services and strengthen informed, transparent and participatory systems of governance for culture</p>				<p>National policies and measures, including preferential treatment, facilitate a balanced flow of cultural goods and services and promote the mobility of artists and cultural professionals around the world</p>			<p>Sustainable development policies and international cooperation programmes integrate culture as a strategic dimension</p>		<p>International and national legislation related to human rights and fundamental freedoms is implemented and promotes gender equality and artistic freedom</p>		
<p>Cultural and creative sectors</p>		<p>Media diversity</p>	<p>Digital environment</p>	<p>Partnering with civil society</p>	<p>Mobility of artists and cultural professionals</p>	<p>Flow of cultural goods and services</p>	<p>Treaties and agreements</p>	<p>National sustainable development policies and plans</p>	<p>International cooperation for sustainable development</p>	<p>Gender equality</p>	<p>Artistic freedom</p>
<p>Policies and measures support the development of dynamic cultural and creative sectors</p>		<p>Policies and measures support diversity of the media</p>	<p>Policies and measures support digital creativity, enterprises and markets</p>	<p>Measures strengthen the skills and capacities of civil society</p>	<p>Policies and measures support the outward and inward mobility of artists and cultural professionals</p>	<p>Policies and measures support balanced international flows of cultural goods and services</p>	<p>Trade and investment agreements refer to the Convention or implement its objectives</p>	<p>National sustainable development policies and plans include action lines to support diverse cultural expressions</p>	<p>Development cooperation strategies include action lines to support diverse cultural expressions</p>	<p>Policies and measures promote gender equality in the culture and media sectors</p>	<p>Policies and measures promote and protect freedoms of creation and expression and participation in cultural life</p>
<p>Policy-making informed and</p>		<p>Policies and measures support</p>	<p>Policies and measures facilitate</p>	<p>Civil society is involved in the</p>	<p>Operational programmes support</p>	<p>Information systems evaluate</p>	<p>Other agreements, declarations.</p>	<p>Policies and measures support</p>	<p>Development cooperation</p>	<p>Monitoring systems evaluate levels of</p>	<p>Policies and measures promote</p>

Kultūra JT Darnaus vystymosi darbotvarkėje po 2030

- Atskiras kultūros tikslas po 2030 bus ar nebus?
- Kam to reikia?

1. Užtikrinti deramą dėmesį kultūrai vyriausybių lygiu
2. Užtikrinti kad būtų deramai atsižvelgta į kultūros ryšius tarp kultūros ir kitų politikos sričių
3. Užtikrinti, kad pats kultūros sektorius būtų įsitraukęs į darnų vystymąsi
4. Užtikrinti, kad visi kiti tikslai būtų aktyvuoti ir sustiprinti per mobilizuojančią kultūros galią

UNESCO Nematerialaus kultūros išsaugojimo paveldo konvencijos įgyvendinimo direktyvos

www.unesco.lt

177. Valstybės, Konvencijos šalys, skatinamos pripažinti, kad įtraukus socialinio vystymosi negalima pasiekti be tvarios maisto saugos, kokybiškos sveikatos priežiūros, kokybiško švietimo visiems, lyčių lygybės ir be galimybių gauti švaraus vandens bei sanitarinių sąlygų ir kad šie tikslai turi būti pagrįsti įtraukiu valdymu ir žmonių laisve pasirinkti savo vertybių sistemą.

JT Darbotvarkės 2030 principai: žmogaus teisės (kultūrinės teisės), darnumas ir lygybė

Ar šie principai atspindi nematerialaus kultūros paveldo mokymų programose Lietuvoje?

Kultūra – esminė sąlyga įtraukiam socialiniam vystymuisi

Bendrų interesų organizavimosi idėja
ir praktika kooperatyvuose

2016, Vokietija, UNESCO
Reprezentatyvusis žmonijos
nematerialaus kultūros paveldo
sąrašas

Kultūra – esminē sąlyga aplinkos darniam vystymuisi

Kaljāvaju Andu pasaulēžiūra,

2008 (Bolīvija), UNESCO
Reprezentatīvsis žmonijas
nematerialaus kultūros
paveldo sarašas

Kultūra – esminė sąlyga įtraukiam ekonominiam vystymuisi

Runa Tupari (Ekvadoras)

Turizmo, pajamas generuojanti programa grįsta bendruomeniniu dalyvavimu

unesco
Intangible Cultural Heritage

Taika ir kultūra, konfliktų sprendimas

Irigacijos tribunolai, Ispanijos Viduržiemio j. pakrantė, Mursijos išminčių taryba ir Valensijos vandens tribunolas,

2009 Ispanija, UNESCO
Reprezentatyvusis žmonijos
nematerialaus kultūros paveldo
sąrašas

Socialinis įtraukumas – maisto saugumas

Tradicinė Meksikos
virtuvė –
bendruomeninė
kultūra, Michoacan
paradigma

2009, Meksika,
UNESCO
Reprezentatyvusis
nematerialaus kultūros
paveldo sąrašas

Nematerialaus kultūros paveldo modelis: pagrindas – bendruomenės

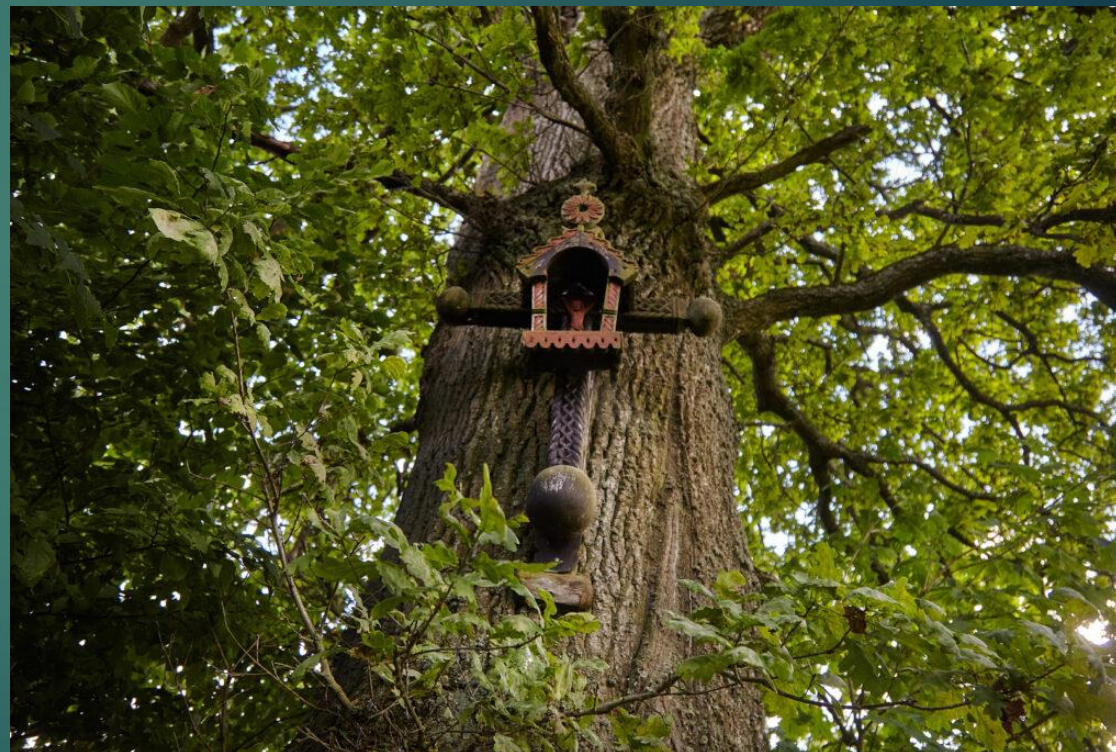

unesco

Intangible Cultural Heritage

Tapatybės, kultūros paveldo dalis

Iš kartos į kartą

Atkuriamas/perkuriamas, dinamiškas, gyvas

Kultūru įvairovė ir pagarba žmogaus teisėms

Darnaus vystymosi principai

Lietuvoje. Nematerialaus kultūros paveldo+DVT ar folkloro perspektyva?

Nematerialus kultūros paveldas

Įtraukus, bendruomeninis
vertybių spektras apimantis ir
šiūolaikinės kultūros formas

Kintantis, dinamiškas,
absorbuojantis visuomenės, aplinkos
pokyčius

Kultūros tapatybės dalis

Perduodamas iš kartos į kartą

Žmogaus teisės, kultūrų įvairovė

Darnus vystymasis

Folkloras

Orientuotas į sceną, rekonstrukcijas,
dekontekstualizuotas istorines raiškos formas

Akcentuojantis autentišką, archaiką/senovę
(archyvus), nuosavybę

Pabrėžiantis (vienos tautos) išskirtinumą (lyginant su
kitais)

Kultūros tapatybės dalis

Perduodamas iš kartos į kartą

Gyvojo paveldo ratas

Mokymo, bendravimo, dalinimosi įrankis

Tikslas:

ATSKLEISTI NAUJUS TRADICIJŲ ASPEKTUS

PAGALVOTI APIE TRADICIJAS, KURIOS EGZISTUOJA ŠALIA,
TAČIAU NĖRA LAIKOMOS PAVELDU

ATSKLEISTI PAVELDO SAŲAJAS SU KITOMIS SRITIMIS, TARPUSAVIO SAŲEIKAS

ATSKLEISTI KOKIAS VERTES (O GAL GRĖSMES) TEIKIA PAVELDAS

VYSTYTI DISKUSIJŲ KULTŪRĄ

ĮVARDINTI TRADICIJOS PROCESĄ, ATRASTI VISUS PROCESO DALYVIUS,
POVEIKĮ

ATRASTI ŠIUOLAIKINĖS IR TRADICINĖS KULTŪROS RYŠĮ

Dėkoju už dėmesį!

Milda Valančiauskienė,
Dokt., VU IF
Kultūros programų vadovė
Lietuvos nacionalinė UNESCO komisija
milda@unesco.lt

www.unesco.lt

<https://www.facebook.com/UNESCO.LT>

www.unesco.org

